

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Збірник матеріалів
Міжвузівської науково-практичної конференції

Трансформаційна динаміка розвитку агропромислового виробництва

25-26 квітня 2013 року

м. Вінниця

ОБґРУНТУВАННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ Музичук М.М.	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В УКРАЇНІ Кафлевська С.Г., Гагжа Т.І.	174
ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ СПОЖИВАННЯ МОЛОКОПРОДУКТІВ НАСЕЛЕННЯМ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ МЕТОДОМ АНКЕТУВАННЯ Недбалюк О.О.	179
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ, РОЗВИТКУ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ Поліщук О.А., Петровська Я.П.	184
ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА, ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ВСІХ ПРИНЦИПІВ ПРАВОСУДДЯ У СПОРАХ З ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ Піп'як М.І.	188
ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕОСНАЩЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ Полеся В.М.	192
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ Красняк В.Ю.	195
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ЛОГІСТИКИ АПК Потапова Н.А.	198
ПОДАТКОВА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ Прутська О.О.	200
СУЧАСНІ НАПРЯМКИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ОЛІЙНО-ЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ Сарафонова І.С.	203
СПІВВІДНОШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗМІСТУ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ВИРОБНИЦТВОМ Сілко І.М.	206
УКРАЇНА ТА МІЖНАРОДНІ ІНСТИТУТИ РЕГУЛЮВАННЯ ТОРГІВЛІ Ставська Ю.В.	208
БІОЕКОНОМІКА ЯК НОВА ПАРАДИГМА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ Токарчук Д.М.	213
УДОСКОНАЛЕННЯ РЕГУЛЯТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ТА КОРІСНОСТІ	217

ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ Томчук О.Ф.	
БЮДЖЕТУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ Томчук В.В.	221
ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОКАЗНИКІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ Бондаренко В.М.	226
ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ Федик О.Ю.	229
ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ Феняк Л.А., Маргитюк О.М.	231
СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ Фіщук Н.Ю., Фіщук Б.П.	235
ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Хасцька О.П., Потапова Н.В.	240
ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АПК УКРАЇНИ Хасцька О.П., Стефанішена І.М.	245
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПРОДОВОЛЬНОГО РИНКУ Чернюк Л.Г., Бондаренко Л.М.	250
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Мороз О.В., Чорновіл І.А.	254
ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ Юрченко Н.Г.	258
РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКИХ ЖИТЕЛІВ Ярова Ю.М.	262
СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЯК ОСНОВНОГО ЧИННИКА МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА Балдинюк А.Г., Волошчина О.Д.	266
ПРОБЛЕМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Микитюк С.І.	271

правила для всіх учасників фінансового лізингу. В агропромислово-комплексі для того, щоб стимулювати розвиток лізингу, потрібно:

- удосконалити нормативно-правове законодавство;
- створити сприятливий податковий клімат, удосконалити систему кредитування;
- гарантувати якість і надійність приданих машин, обладнання й устаткування;
- урізноманітнити джерела фінансування лізингу;
- розробити державну програму по підтримці фінансового лізингу, яка б передбачала залучення банківського сектору до розвитку лізингових послуг.

Висновки. Для стабілізації та підвищення виробництва аграрної продукції важливим напрямком є створення ефективної лізингової діяльності, яка забезпечує розвиток сільськогосподарських підприємств. Перевагами лізингу в аграрному виробництві є отримання податкових і кредитних пільг, та можливість отримати дорогі сільськогосподарські машини в розстрочку. За допомогою фінансового лізингу підприємства аграрної сфери можуть оновити основні фонди. Подальший розвиток фінансово лізингу в АПК можливий при збільшенні терміну лізингу для зниження величини лізингових платежів, врегулювати ціни на промислову та сільськогосподарську продукцію, що дозволить підвищити конкурентоспроможність аграрної продукції.

Література

1. Татаренко О.Г. Фінансовий лізинг як напрям фінансової політики в аграрній сфері економіки/ О.Г. Татаренко//Економіка АПК. – 2011. - №3. – С. 69-73.
2. Про фінансовий лізинг: Закон України із змінами та доповненнями від 11.12.2003 № 1381-IV [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://zacon2.rada.gov.ua>.
3. Національна акціонерна компанія «Укragroleasing» [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://www.ukragroleasing.com.ua>.
4. Гмиря В.П. Роль лізингу як ефективного інструменту інвестування аграрного виробництва регіону/ В.П. Гмиря// Вісник Університету банківської справи Національного банку України – 2012. - №2. - С. 155-158.

39.727.22:338.432(477)

ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АПК УКРАЇНИ

Хасцька О.П*, асистент

Стефанішена І.М.

Вінницький національний аграрний університет

У даній статті проведено дослідження надходжень та перспектив залучення іноземних інвестицій в агропромисловий комплекс та особливості інвестиційного клімату України.

Ключові слова: іноземні інвестиції, галузь АПК, інвестиційний клімат.

Вступ. На сьогодні найголовнішою проблемою для підприємств агропромислового сектора економіки України є залучення іноземних інвестицій. Якщо внутрішні ресурси обмежені, то найбільш доцільним в економіці є використання саме іноземних ресурсів. Великою проблемою залишається відсутність належного захисту інвесторів, недостатня стабільність інвестицій та часті зміни українського законодавства. Ці фактори впливають на їх ефективність та розміри.

Несприятлива фінансово-економічна ситуація в Україні, адміністративні заходи наповнення бюджету, відсутність фіскальної стабільності, інфляція та 152 місце серед 183 країн за критерієм інвестиційної привабливості – все це далеко не всі, але одні з найвагоміших факторів, які значинили значне скорочення іноземних інвестицій в Україну в останні роки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням інвестиційних процесів займаються такі зарубіжні вчені: В.Федоренко, І.Бланк, Прохорова, В. Рокоча, О. Данілов, Дж. Розенберг. Питання залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор України висвітлили у своїх працях вітчизняні науковці А. Гайдуцький, В. Ковальов, М. Кропивко, Т. Мащибора. Правова система налічує близько ста законів, що регулюють інвестиційну діяльність України, проте, вітчизняне законодавство у цій сфері все ще залишається недосконалим.

Визначення проблеми та постановка мети. Метою дослідження є вивчення розміри надходження іноземних інвестицій в АПК України, їх надійне використання та виявлення основних причин скорочення прямих іноземних інвестицій в аграрну сферу.

Виклад основного матеріалу. Діяльність іноземних інвесторів на території України регулюється ЗУ «Про іноземні інвестиції», ДКМ «Про порядок залучення іноземного інвестування», ЗУ «Про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україну», ЗУ «Про правовий статус іноземців». З 1 квітня 2012 року набрав чинності Закон України № 2623 «Про підготовку та

реалізацію інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна».

Згідно з Законом України «Про режим іноземного інвестування» під іноземними інвестиціями розуміють усі цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту [1]. Інвесторами можуть бути іноземні держави, юридичні і фізичні особи, міжнародні організації, власні громадяни, які проживають за кордоном. Однаковою для всіх галузей народного господарства є теоретична база по інвестиціях, яка включає класифікацію інвесторів та основних інвестицій [2]. Сільське господарство не підпадає під таку характеристику, тому що залежить від інших чинників. Насамперед це природні чинники з яскраво вираженим сезонним, циклічним характером виробництва, галузь є відсталою в технологічному відношенні, порівняно з промисловістю та сферою послуг. Вкладені в нього капітали приносять набагато меншу віддачу, значно менші прибутки чи навіть збитки. Але саме в галузі АПК інвестор може отримати неочікувані прибутки. Аналізуючи світове сільське господарство за період з 1991 по 2013 рік можна визначити, що інвестиційні потоки зросли у 3-4 рази.

В Україну надходять прямі інвестиції від іноземного бізнесу зі 130 країн світу. Загальний обсяг внесених з моменту інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 1 січня 2013 року становив 54,462 млрд. дол., що на 8,2% більше порівняно з обсягами інвестицій на початок 2012 року, і з розрахунку на одного українця становить 1 199 дол.

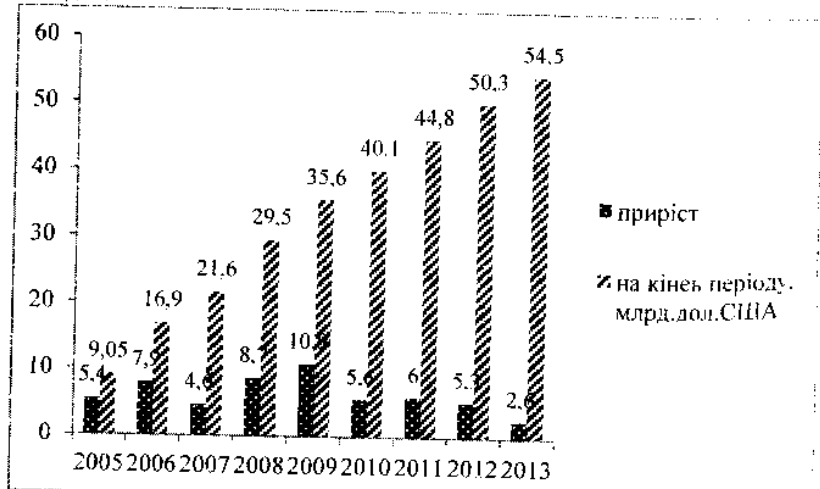

Рис. 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій млрд. дол. США [1]

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. На підприємствах промисловості зосереджено 16866,0 млн. дол. (32,0%), у т.ч. переробної – 13935,8 млн. дол. США, з виробництва та надання електроенергії, газу та води – 1506,6 млн. дол. США, добувної – 424,6 млн. дол. США. Серед галузей переробної промисловості у підприємства металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів внесено 6136,6 млн. дол. США прямих інвестицій, виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 2995,3 млн. дол. США, хімічної та нафтохімічної промисловості – 1320,6 млн. дол. США, будівництва – 1155,5 млн. дол. США, виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції – 1012,7 млн. дол. США [3].

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 82% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 17 275,1 млн. дол. США, Німеччина – 7432,7 млн. дол. США, Нідерланди – 5 168,6 млн. дол. США, Російська Федерація – 3 785,8 млн. дол. США, Австрія – 3 401,4 млн. дол. США, Велика Британія – 2 556,5 млн. дол. США, Віргінські Острови – 1 900,0 млн. дол. США, Франція – 1 765,3 млн. дол. США, Швеція – 1 600,1 млн. дол. США та Швейцарія – 1 006,2 млн. дол. США [4].

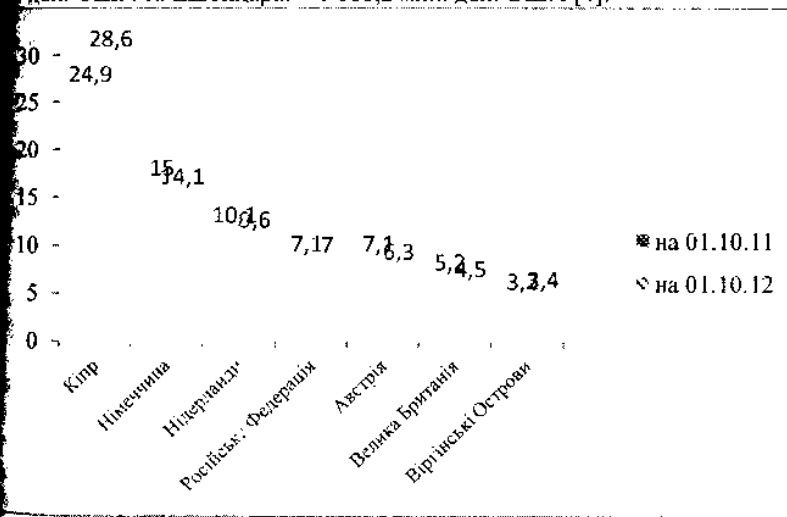

Рис. 2. Розподіл прямих іноземних інвестицій в Україну за основними країнами-інвесторами (у% до загального обсягу)

Спостерігається непропорційний розподіл обсягів залучення інвестицій по регіонах України. Серед регіонів провідні місця за обсягами залучених інвестицій посідали: м. Київ – 48% загального обсягу ПІІ, Дніпропетровська – 13%, Донецька – 6%, Харківська – 4%, Київська – 3,5%, Львівська – 3% та

Одеська – 3% області [3].

Очевидно, що для розвитку АПК потрібні значні інвестиційні ресурси, український АПК потребує близько 60 млрд. дол. США інвестиційного капіталу. Внутрішні інвестиційні можливості країни сьогодні є вкрай обмеженими, тому влада повинна робити все задля того щоб наповнити підприємства і організації АПК фінансами, а це можна зробити тільки після залучення іноземними інвесторами необхідних ресурсів. Тому що цей сектор забезпечує продовольчу безпеку та безпосередньо впливає на здоров'я нації.

На жаль, у цьому напрямі наша держава працює недостатньо ефективно і за останні роки суттєво не покращила свої загальної інвестиційної привабливості АПК, що негативно відбилось на економіці загалом.

Об'єм прямих іноземних інвестицій в сільське господарство України на 1-е липня 2012-го року складав 739 млн. доларів США. За станом на 1-е січня 2013 року об'єм іноземних інвестицій в український аграрний сектор склав 685,3 млн. доларів США. Доля іноземних інвестицій в сільське господарство складає 5,9% від загальних іноземних інвестицій в економіку України. За даними держстатистики найбільшим інвестором в сільське господарство України є Кіпр — 360,7 млн. дол. США. Інвестиції з Великобританії складають 42,8 млн. дол. США. Інвестиції з Віргінських островів — 27,3 млн. дол., Данії - 57,6 млн. дол., Німеччини - 55,4 млн. дол., Польщі - 29,3 млн. дол., Австрії - 28,9 млн. дол., Нідерландів - 591,1 млн. дол., Швеції - 213,6 млн. дол., США - 65,3 млн. дол. та Швейцарії - 88,5 млн. дол. США [4].

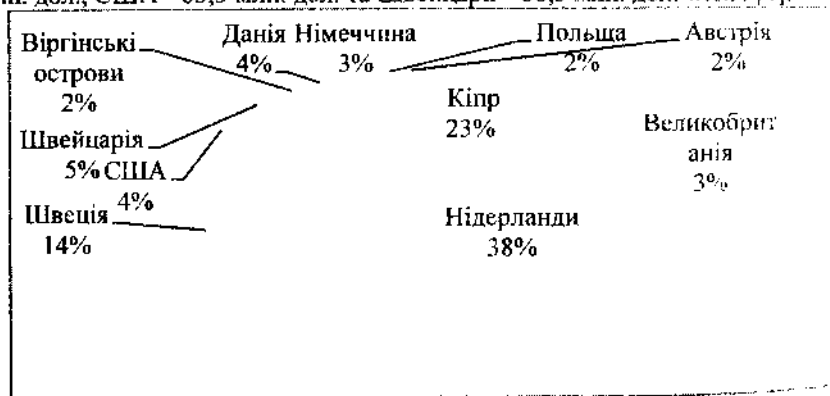

Рис. 3. Кількість іноземних інвестицій в АПК України у 2013

На жаль, порівнюючи з інвестування інших галузей, обсяги іноземних інвестицій в сільське господарство дуже малі і є одними з найменших. Така динаміка залучення іноземних інвестицій у вітчизняний АПК пояснюється, у першу чергу, наслідками фінансово-економічної кризи в світі, у результаті якої зменшилися загальносвітові обсяги інвестування, а іноземні інвестори стали більш виваженими та обережними, вкладаючи свої кошти. Ризики від

приятливого інвестиційного клімату в Україні сьогодні залишаються високими, що позначилось на зменшенні обсягів іноземних інвестицій, зокрема, і в АПК [5]. Існує досить багато проблем в інвестуванні: економічна нестабільність держави; недосконале законодавство у сфері інвестування; темпи інфляції значно вищі, ніж у країнах Європи; недосконалі фінансова та податкова політики функціонування інвестиційного процесу та [2].

Для вирішення проблем із залучення іноземних інвестицій в АПК необхідно: 1) вдосконалити законодавчу базу, що стосується не тільки інвестування, а й функціонування економіки загалом; 2) визначити основні напрямки розвитку сільського господарства та агропромислового виробництва; 3) забезпечити фінансування програмних напрямків для розвитку економіки України галузей, в тому числі АПК; 4) оптимізувати податкову політику країни та зменшити податковий тиск на іноземних інвесторів; 5) впровадити систему страхування інвестиційних ризиків; 6) встановити чіткі механізми регулювання міжнародного інвестиційного процесу; 7) встановити чіткі умови ведення бізнесу в АПК; 8) впровадити активну регіональну політику у сфері АПК.

Вирішення цих проблем забезпечить сприятливий інвестиційний клімат в агропромисловому комплексі регіону і держави загалом.

Висновки. Існуючий рівень розвитку аграрної галузі не задовольняє ні виробників, ні державу, ні потенційних інвесторів. М'яючи високу привабливість для зарубіжних інвесторів, вітчизняний агропромисловий комплекс характеризується дисбалансом інвестицій в сільське господарство. Пріоритетним завданням держави є створення позитивного іміджу аграрної галузі України перед потенційними інвесторами та запровадження комплексу заходів і виважених заходів, які сприятимуть залученню іноземних інвестицій.

Література

1. Закон України «Про режим іноземного інвестування» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 19, ст. 80).
 2. Ратошнюк І.М. Окремі аспекти залучення інвестицій в АПК України // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.socila.com.ua>.
 3. Газета Цінні папери України № 9 (755) 7 березня 2013 [Електронний ресурс] // Режим доступу <http://www.securities.org.ua>.
 4. Аналіз надходження прямих іноземних інвестицій в економіку України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.usta.gov.ua>.
 5. Івняк О.С. Інвестиційна діяльність в агропромисловому комплексі України // Економіка АПК. - 2011. - №1 - С. 45-57.